اسلام دینی

معارف وکالت جلیله‌سی ملی تعلیم وَ تربیه دائره‌سنك ۲۷/۸/۱۳ تاریخ وَ ۱۲۰ نومرولو قراریله ایلك مکتبلره قبول اولونمشدر .

دردنجی صنف — ایکنجی کتاب

محرری

استانبول دارالفنونی الٰهیات فاکولته‌سی معلملرندن وَ قیز معلم مکتبی دین درسلری معلمی

یوسف ضیا

ناشری :

قناعت کتابخانه‌سی

استانبول — لطافت مطبعه‌سی

۱۹۲۷

اسلام دینی

معارف وكالت جلیله‌سی ملی تعلیم وَ تربیه دائره‌سنك ۲۷/۸/۱۳
تاریخ وَ ۱۲۰ نومرولو قراریله ایلك مكتبلره قبول اولونمشدر .

دردنجی صنف — ایكنجی كتاب

محرری

استانبول دارالفنونی الٰهیات فاكولته‌سی معلملرندن وَ قیز معلم مكتبی
دین درسلری معلمی

یوسف ضیا

ناشری :

قناعت كتابخانه‌سی

استانبول — لطافت مطبعه‌سی

۱۹۲۷

اسلام دینی

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهه حمد وثنا ، پيغامبره صلاة وسلام وبوتون مسلمانلره خير دعالر ايده‌رم .

رب يسر ولاتعسر رب تمم بالخير .

يارب هر ايشى بكا قولايلاشدير ، كوجلشديره‌مه وهپسنى خيرله تماملاتدير . بكا عزم و ثبات وير كه هيچ برشيدن بيلمايايم ، أيى اخلاق وير ، هر كسه قارشى أيلك ايده‌يم .

فنا انسانلرك اخلاقنى دوزه‌لت ، بزتوركلره سعادت‌وير ، اخلاقمز يوكسه‌لسين اولكه‌مز معمور اولسون .

ملتمز شرفلنسين واسلامك يوزى كولسون .

آمين

اسلام دینمنك اساسلری

اسلام دینی ، انسانلری سعادته ایریشدیرمك ایچون قورولمشدر.
انسانلرك سعادته ایریشمه‌لری ایچون ایکی شی لازمدر : بری قلبمزك تمیز وأیی اولماسی ، دیکری ایشمزك دوغرو اولماسی‌در.

انسانلر ، هم ایچنی هم ایشنی دوزه‌لتملیدرلر. ایچی ، دیشی تمیز اولان انسان مسعود اولور.

اسلام دینی ، انسانلرك ایچلرینی تمیزله‌مه‌لری ایچون برطاقم اساسلر قویمشدر. ایشلرینی تمیزله‌مك ایچون‌ده برطاقم اساسلر امر ایتمشدر.

بو اساسلرك غایه‌سی أیی وفایدالی آدام اولمق یعنی حیات آدامی اولمقدر.

حیات آدامی ، قلبی و ایشی تمیز اولان چالیشقان و فایدالی آدامدر.

بر انسانك قلبی پاك و دوزکون اولمق ایچون ، جناب اللهك وحضرت پیغامبرك دیدیکلرینه ایناغق ، کیمسه‌نك دیننه ، اعتقادینه ، ایشنه قاریشمامق ، هر کسله أیی کچینمك ، خیرلی انسان اولمق ، ریادن وتعصبدن صاقینمق واللهه شکر ایتمك لازمدر.

انسانك ایشی تمیز و دوزکون اولمق ایچون‌ده جناب اللهك

وحضرت پیغامبرك امر ایتدكلری شیلری یاپمق، فنا شیلردن قاچینمق، چالیشمق وعزمكار اولمق لازمدر. بونلره رعایت ایدن انسان دنیاده وآخرتده مسعود اولور.

بو صورتله حركت ایدن انسانلر تام مسلماندر. بوندن دولایی مسلمانلق الك كوزل انسانلق یولیدر. مسلمان اولان هم ایچنی، هم دیشنی و ایشنی تمیز طوتار. ایی اخلاقلی، جدی و چالیشقان اولور. سوزنده ثبات ایدر. ایشلرنده دوغرو اولور. كیمسه‌یه فنا كولق ایتمز. عائله‌سنه صادق اولور. بونلر اسلام دیننك اساسلریدر. بواساسلره رعایت ایدن كیمسه‌نك ایچی، دیشی تمیز اولور. وبویله انسانلر هم دنیاده، هم آخرتده مسعود اولورلر. بو اساسلرك هربرینی آیری آیری اوقویاجغز. بوراده یالكز بونلرك خلاصه‌سنی بلله‌یه‌لم. خلاصه شودر:

اسلام دینی؛ اللهه و پیغامبره ایناغمق، اللهك و پیغامبرك بویوردقلری شیلری ایناناروق ایشله‌مك، بو ایكی اساسك، آیری، آیری بویوك فایدالری واردر: بونلرده قلبی تمیز اولمق، ایشی دوغرو اولمقدر.

ایشته اسلام دیننك اساسلرینك خلاصه‌سی وفایدالری بونلردر.

اشهد ان لااله الا الله واشهد ان محمداً عبده ورسوله: شهادت ایدرم كه اللهدن باشقه اله یوقدر وشهادت ایدرم كه محمد، اللهك قولی ورسولیدر.

اسلام دیننك بر اساسی قلبمزك تمیزلكیدر

اسلام دیننك بزه كوستردیكی اك بویوك اساسی ، اخلاقمزك تمیزلكیدر. پیغامبریمز ، دییوركه : بن اخلاقك یوكسلمه‌سی و تماملانماسی ایچون كوندرلدم. مسلمان اولان تمیز قلبلی و أیی اخلاقلی اولور ، كیمسه‌نك حقوقنه تجاوز ایتمز ، دوغرولقدن آیریلماز.

پیغامبریمز دییوركه : قارداشنك حقوقنه تجاوز ایدن آدم، اللهه ایمان ایتمش اولماز.

ینه پیغامبریمز دییوركه : بر آدامك دیلندن و أللندن انسانلر سالم اولورلرسه اوكا اسلام دینور.

مسلمان دوغرولقدن آیرلماز ، آرقاداشلرینه و ایشنه صادق اولور ، صداقت اسلام دیننده اك زیاده مقبول اولان برحركتدر. بونك ایچون پیغامبر افندیمز ، اك زیاده سه‌ودیكی آرقاداشنه ، چوق صادق معناسنه اولان، صدیق اسمنی ویرمشدر. ابوبكر حضرتلرینه « صدیق » دیرلر.

مسلمان اولانك سوزی ، اوزی كبی اولور. مسلمانك اوزنده یعنی قلبنده فنالق اولماز. مسلمان دائما أیی دوشونور. قلبنه بر فنا فكر كلنجه اونی آتمایه و تمیزله‌مه‌یه چالیشیر. او ، هر ایشنده هر فكرنده صمیمی ، جدی وأیی‌در. نیتی خالص و ایشی تمیزدر.

مسلمان اولان ، کیمسه‌یه قارشی بوبورلمز ، کبر و عظمت کوسترمز . عدالتدن آیرلماز . أیی‌یی فنادن ، حقی باطلدن ، خیری شردن آییرر ، دوغرولق ، تواضع وعدالت اسلام دیننده اك مقبول برحرکت اولدیغی ایچون پیغامبریمز اك زیاده سه‌ودیکی آرقاداشلرندن حضرت عمره « فاروق » نامنی ویرمشدر . فاروق ، حقی باطلدن آییرمق وعادل اولمق دیمکدر .

بونکله پیغامبریمز ، عادل اولمانك اسلامیتده چوق مهم اولدیغنی کوسترمشدر .

ابوبکر الصدیق

ابوبکر الصدیق ، ایلك مسلمان اولان ذاتدر . کندیسی غایت زنکین واعتبارلی برآدم ایدی . مسلمانلغك دوغرولغنی و أیلکنی آکلانجه همان کندی آرقاداشلرینه کیتدی . و اونلره اسلامیتی آکلاتدی .

حضرت عثمان ، زبیر ، طلحه کبی بر چوق بویوك آدملرك مسلمان اولمالرینه سبب اولدی . پیغامبریمزه اوقادار صادق ایدی که اونك اوغرنده بوتون مالنی ، ثروتی فدا ایتدی .

برکون پیغامبریمز ، عربلره بر نطق ایراد ایدییور و اونلره اسلامیتی آکلاتییوردی . مکه‌ده‌کی زنکینلر ، حضرتك محمدك ؛ خلقی زنکینلرك اسارتندن قورتاروب هپسنك مساوی و قارده‌ش اولدقلرینی اعلان ایتمه‌سی اوزرینه همن پیغامبریمزك اوزه‌رینه آتیلدیلر .

ابوبکر بونلرك اوکنه گچه‌رك باشندن ، قولندن یارالاندی . بو پیغامبریمزی قورودی . پیغامبریمزی اوغرنده یاناقلره دوشدی . بو درجه صادق بر آدام ایدی .

اوزمان بر طاقم اسیرلر و کوله‌لر واردی . بونلر زنکینلرك ألنده طوتساق ایدیلر . ابوبکر هپ پارا ویره‌رك بونلری صاتون آلیر و آزاد ایدردی .

بوتون مسلمانلر ، مکه‌لیلرك ظلمندن مدینه‌یه هجرت ایتمشلردی . پیغامبریمز مکه‌ده یالکز قالنجه مکه‌لیلر پیغامبریمزی اولدورمکه قالقدیلر . ابوبکر ، پیغامبریمزله برابر بر مغاره‌یه و برابرجه مدینه‌یه هجرت ایتدیلر .

پیغامبریمز وفات ایدنجه ، اسلام دیننه بو قادار خدمت ایتدیککندن دولایی بوتون مسلمانلر ، حضرت ابوبکری کندیلرینه رئیس یاپدیلر .

ابوبکر الصدیق ، رئیس اولونجه ، اطرافده حصوله کلن قاریشیقلقلری باصدیردی . آسایشی وعدالتی تأمین ایتدی . اسلامیتك شرفی هر طرفه یاییلدی .

ابوبکر الصدیقك بویوکلکی و أییلکلری صایمقله بیتمه‌ز ، غایت جومرد و متواضع بر آدامدی . کندیسی قوجا بر ملتك رئیسی اولدیغی حالده وفاتنده یالکز بر آلتون پاراسی چیقمشدر . ثروتی هپ خیرلی ایشلره صرف ایده‌ردی . بویله بویوك آداملری هر کس سه‌وه‌ر ، برده بونلری اوکره‌نه‌لم و أنی اولمغه چالیشالم . و بویوکلریمزی حرمتله یاد ایده‌لم .

عمرالفاروق

اسلام بویوكلرندن بریسیده حضرت عمردر . ابوبكرالصدیق وفات ایتدیكی زمان یرینه حضرت عمر اسلاملرك رئیسی اولدی . عمر ، غایت دوغری ، متواضع ، عادل بر ذاتدر . اونك زماننده ایران ، مصر ، سوریه كبی بویوك اولكه‌لر ضبط ایدلمش و اهالیسی مسلمان اولمشلردر . قدس فتح ایدلدیكی زمان حضرت عمر ، كوله‌سی ایله برابر قدسه كیدیوردی . بر ده‌وه‌سی واردی . یولده كوله‌سی ایله نوبتله‌شه‌رك ده‌وه‌یه بینییورلردی . قدسه كلدكلری زمان نوبت كوله‌یه كلمشدی .

خلق حضرت عمری استقبال ایدیور ، عمر ایسه كوله‌سنك بیندیكی ده‌وه‌یی كوده‌رك قدسه كیرمشدی . بویله بر زمانده بیله كوله‌سنك صیراسنی آلمادی‌و دوغرولقدن آیرلمادی . بر دفعه كیجه حضرت عمر خلقك راحتنی آكلامق ایچون كیجه یاریسی مدینه اطرافنده كزییوردی . مدینه كنارنده‌كی كوچوك قلبه‌ده ایشیق یاندیغنی كوردی . اورایه كیتدی اختیار بر ایكی یتیم چوجوغیله اوطوزییوردی .

عمر بونلره نیچون اویومادقلرینی صوردی . قادین چوجوقلرم آچدر ، آچ انسان اویوماز ، جوابنی ویردی : عمر ، مدینه‌یه دونه‌رك بونلره ارزاق كتیردی . اودون طوپلادی ، یمك پیشیردی و چوجوقلری دویوردی و أوینه دوندی .

بر کون حضرت عمرك اوغللرندن بری قباحت ایشـله‌مشدی . بر چوق کیمسه‌لر بونك عفو ایدلمه‌سنی ایسته‌دی . عمر ، بوقباحتك جزاسنی هیچ نقصانسز تطبیق ایتدی .

ایشته تام مسـلمان اولانلر بویله یاپار . دوغرولقدن عدالتدن قطعیاً آیریلماز . حضرت عمر ، غایت عزمکار و ثباتکار بر ذات ایدی . غایت مرحمتلی ایدی فقط مرحمتی سوءاستعمال ایتمزدی . قباحتلینك جزاسنی ویرر و عدالتدن آیریلمازدی . کبر وغروری سه‌ومزدی . قهرمان برذات ایدی . فقط قهرمانلغی یرنده کوستردی . رئیس ، اولمادن اول ناصل یاشار ایسـه رئیس اولدقدن صوکراده اویله یاشادی .

عمر و ابوبکر کبی داهـا بر چوق بویوك ذاتلر واردر . بونلری بر مثال اولارق اوقویورز . مقصـد مسلمان بویوکلرینی اوکره‌نه‌لم و اونلرك اخلاقنی آکلایالم .

بونلر هپ اسلام دینندن فیض آلمشلردر . اسلامیتدن اول بونلر جاهل آدملردی . فقط اسـلام دیننه کیرنجه قوجه قطعه‌لری فتح ایتدیلر و دنیایی صارصدیلر ، هر مملکتده بونلری کوره‌نلر ، همان مسلمان اولدیلر . اسلامیت بو صورتله هر طرفه یاییلدی . اسـلام دینی بو قادار کوزل ومحترم بر دیندر .

اسلام دیننك براساسی‌ده کیمسه‌نك دیننه اعتقادینه، ایشنه قاریشمامق‌در

اسلام دیننده هر شخص کندی اعتقادندن و کندی ایشندن مسئولدر. باشقالرینك ایمانته، ایشنه قاریشمایه کیمسه‌نك حقی یوقدر. چونکه دینمز بزه دینده‌ا کراه یوقدر، یعنی دینده زورلامق یوقدر، دییور. کذا دینمز بزه دینده خرج، یعنی زورلق، یوقدردییور. قرآن کریمده پیغامبریمزه: سن انسانلره مساطده کیلسك، بویورو ییور. یعنی انسانلرك وجدانی و دینی حردر. هیچ کیمسه‌نك دیننه، ایشنه قاریشیلماز.

پیغامبرمز، مکه‌یی فتح ایتدیکی زمان، اوراده مشرکلر واردی. اونلر، اولجه پیغامبریمزه چوق ظلم و جفا ایتمشلردی. بو سفر پیغامبریمزك آلنه دوشدیلر، پیغامبریمز نه ایسترسه اونلره یاپابیلیردی؛ فقط هیچ برشی یاپمادی. بونلردن بعضیلری مشرك اولدیغی حالده اسلام اوردوسنه عسکر اولارق کیردیلر، پیغامبریمز قبول ایتدی. و اسلام اولمغه اونلری جبر ایتمه‌دی.

بر کون بر مسلمان عسکری مکه فتحنه کیدرکن یولده دوشمان طرفندن بر آدامه راست کلمش. بو آدام، بن مسلمانم دوشمان عسکرلرندن دکلم، دیدی که حالده مسلمان عسکری اونی اولدورمش ایدی. پیغامبریمز بونی خبر آلنجه عسکری چاغیرتدی. سن بر آدام مسلمانم دوشمان دکلم، دیدیکی حالده اونی اولدوردکمی؟ دییه صوردی. عسکر، اونك

اویله سویله‌مه‌سی اولومدن قورتولمق ایچون ایدی ، جوابنی ویردی .
پیغامبریمز ، سن اونك قلبنی بیلمه‌یورمك، سوزینه نیچون ایناغمایورسك
دیدی، عسکری جزالاندیردی . بوده کوستریبور که مسلمان اولانلر
باشـقه‌لرینك قلبنه، دیننه قاریشامازلر . حالبوکه زمانمزده بعضی آداملر
اوته کتنه بریکینه تجاوز ایدرلر، کیدیکمز البیسه‌یه وارنجه‌یه قادار مداخله
ایتمك ایسترلر. بوکبی حرکتلرك اسلام دیننده یری یوقدر ؛ پیغامبریمزه
بیزانس حکمداری طرفندن البیسه وسائره هدیه کلمشدی ؛ پیغامبریمز
کلن البیسه‌یی ؛ سرپوش دخی داخل اولمق اوزره هپسنی کیندی ؛
هیچ چکینمه‌دی . اسلام دینی بوکبی شـیلره قاریشماز ؛ هرکسی
حرکتنده سربست براقیر ؛ کیمســه‌نك دیننه ؛ قلبنه مداخله ایتمز .
بوکبی شیلره مداخله ایتمك ایسته‌ینلره متعصب دیرلر .

اسلاملق تعصبی منع ایدر

کوری کورینه عادتلره باغلانان ؛ ترقی‌یه دوشمان اولان انسانلره
متعصب دینور . تعصب حیاتك ومدنیتك بویوك دوشمانی‌در .

متعصب اولانلر، بز آتامزدن بابامزدن کوردیکمز شیلردن آیرلمایز
دیرلر وترقی ایتمك ایسته‌مزلر . قرآن کریم‌ده ؛ جناب الله بوکبی
انسانلری ذم وتقبیح ایتمشدر .

پیغامبریمز زماننده اسکی مشرکلر هپ متعصب ایدیلر . اسـلام
اولمایورلر؛ تجدد وترقی ایسته‌مه‌یورلردی. بز اسکی حالمزله؛ بابامزدن

کوردیکمزله یاشایاجغز ؛ دیرلردی . بوکبی انسانلر جهالتده قالمش وجهالت یوزندن محو اولمشلردر . بونك ایچون اسلام دینی ؛ تعصبی منع ایتمشدر. پیامبریمز ؛ مسلمان اولمق ایچون کلنلره : اولا ؛ اسکی عادتلری ترك ایده‌جککزه سوز ویریکز، سزه اسلام دینی آکلاتیرم دیردی. اونلرده تعصبی ، جاهلیت وقبیله عادتلرینی ترك ایده‌جکلرینی سویلرلردی. تعصب اسلامیتك دوشمانیدر. اسلامیتی زهرله‌مکه چالیشیر. بونك ایچون بز تعصبدن ؛ اسکی عادتلره کوری کورینه باغلانمقدن صاقینالم ؛ دائما تجدد وترقی ایتمکه چالیشالم .

اسلام دینی تجدد دینیدر . ترقی‌یی امر ایدر . پیغامبریمز اك بویوك مجدددر . مسلمانلرده پیغامبرلری کبی اسکی عادتلره دوشمان اولمغه ودائما تجدده چالیشیرلر .

پیغامبریمز ؛ جاهل عربلری تجدده ایریشدیردی . اونلر ؛ قبیله وعشیرت حالنده یاشارلردی ؛ اونلری قوجه بر ملت حالنه صوقدی. هپسی جاهل ایدی ، اوقور یازار اولدیلر . ایشته اسلام دینی بودر . دائما تجدد ایستر ؛ واسکیلکی رد ایدر .

مسلمانلر اسکی وفنا عادتلری ترك ایدرلر ؛ أیی ویکی عادتلری آلیرلر. أیی و کوزل شیلری نره‌ده بولورلرسه آلیرلر ؛ اونلر مسلمانلرك مالیدر . اسلام دینی فنا ؛ کوتو شیلری آتار ، دائما ایی و کوزل شیلری آلیر، دائما ترقی ایتمکی ؛ دائما ایلریله‌مکی امر ایدر . اسلام دینك وصفی دائما یوکسه‌لمك ایله‌ریله‌مكدر . تعصب ، انسانلری کیری‌ده براقدیغی ایچون اسلامك روحنه اویماز وبونك ایچون تعصب فنا ومردود بر شیدر .

تکرارلاما

اسلام دیننك اساسلری نه‌لردر ؟

انسانلرك مسعود اولماسی ایچون نه‌لرلازمدر؟ اسلام‌دیننك‌غایه‌سی نه‌در ؟ انسانك قلبی تمیز اولمق ایچون نه‌لر لازمدر ؛ ایشی تمیز اولمق ایچون نه‌لر لازمدر ؟ ایمانك اساسی نه‌در وکلمهٔ شهادت نه‌یه دیرلر .

اخلاقمزك تمیزلکی حقنده پیغامبریمز نه‌لر بویورمشدر ؟ صداقت نه دیمکدر ابو بکرالصدیقه نیچون صدیق ده‌نیلمشدر. مسلمانك نیتی وقلبی دائما نه حالده بولونور، کبر وغرور اسلامیتده وارمی؟ حضرت عمره نیچون فاروق ده‌نیلمشدر؟ ابوبکرالصدیق حقنده نه‌لربیلیرسکز؛ بو بویوك آدامی نیچون سه‌وییورسکز ؟ عمرالفاروق کیمدر حضرت عمر حقنده قاچ دانه وقعه بیلیورسکز بو کوچوك حکایه‌لردن نه کبی عبرت چیقاریرسکز ؟ عمری نیچون سه‌وییورسکز ؟ عمر وسائر عربلر اسلام اولمازدن اول ناصیل‌ایدی اسلام اولدقدن‌صوکرا ناصل‌اولدیلر؟ مسلمان اولانلر اوته‌کینك بریکینك دیننه ایشنه قاریشیرمی ؟ اکراه نه دیمکدر خرج نه دیمکدر. دیمزده بویله شیلر وارمیدر ؟

پیغامبریمز مکه‌یی فتح ایتدیکی زمان اسکیدن پیغامبریمزه جور وجفا ایدن دوشمانلرینه قارشی ناصیل حرکت ایتدی ؟ بر مسلمان عسکری ؛ حقسز یره بر آدامی اولدورنجه پیغامبریمز اوکا ناصیل معامله ایتدی ؛ بو حکایه‌دن نه درس آلیرسکز ؟ پیغامبریمزك معین الیبسه‌سی وارمی ایدی ؛ بوخصوصده تعصب کوستریورمی ایدی؟.

متعصب کیملره دینور ؛ تعصب نیچون فنادر؟ پیغامبریمزمتعصبلره

قارشی ناصیل معامله ایدردی. اسلامیت تجدد وترقی‌یی امر ایدرمی؟ نیچون پیغامبریمز اك بویوك مجدددر؟.

مسلمانلر أیی شیلری نه‌ده بولورلرسه آلیرلرمی؛ فنا عادتلری ترك ایدرلرمی؟ اسلام دینی نیچون تعصبی منع ایدر؟ اسلام دیننك امر ایتدکلری نه کبی شیلردر؟

دین ساخته‌کارلغنه ریا نامی ویریلیر.

اسلام دیننده تعصب نه‌قدار فنا برشی ایسه ریاکارلق وساخته‌کارلق‌ده او قادار فنادر. برانسانك باشقه‌سنه کندیسنی چوق أیی برآدم کبی کوسترمك ایچون فضله عبادت یاپماسنه ویاخود دائما دیندن بحث ایتمه‌سنه ریاکارلق دینور. بوکبی انسانلر، باشقه‌لرینك حقوقنه رعایت واونلره حسن معامله ایتمزلر؛ دائما کندی منفعتنی دوشوندیکی حالده یاپدقلری ایشدن دولایی تحقیر ایدلمه‌مك ایچون ایکی‌ده بر دیندن؛ ایماندن؛ اسلامیتدن بحث ایدر ویا جامعده اوزون اوزون نمازقیلارلر. ایشته بوکبی قلبی کوتو اولوب‌ده کندیسنی عبادت و دین ایله أیی کوسترمکه چالیشانلره ریاکار دەنیر. پیغامبریمز بویله آدامنری هیچ سەومزدی. قرآن کریم بوکبی آدامنره منافق نامنی ویرمشدر. منافق؛ ایچی دیشی براولمایان آدامدر. ریاکارده منافق کبیدر.

ریاکارلق اك بویوك اخلاقسزلقدر. برتجارویاایشجی‌نك حیله‌کارلق یاپماسی نه قادار فنا ایسه ریاکارلق اوندن داها چوق فنادر. چونکه

ریا کارلق دینده حیله کالقدر . دین کبی مقدس بر شیئه حیله قاریشدیرمق قادار فنا شی اولماز .

حضرت عمر ، بر کون بر آدمی محاکمه ایدییوردی . او آدام کندیسنك أبی اولدیغنی اثبات ایچون ایکی شاهد کتیردی. حضرت عمر شاهدلره ، سز بو آداماله آلیش ویریش ایتدیکزمی دییه صوردی، خایر دیدیلر . صوکرا سز بونکله برابر بر آراده اوطوردیکز ویا سیاحت آرقاداشلغی یاپدیکزمی ، دیدی . یاپمادق ، دیدیلر .

شوحالده بو آدام حقنده ناصیل شهادت ایده بیلییورسکز؟ اونلرده بز بو آدامی جامعده اوزون اوزون نماز قیلدیغنی کوریبورز، دیدیلر.

حضرت عمر دیمك که سزی بو آدامك جامعده صلاة نماسی آلداتدی . جوابنی ویردی . ایشته مع التأسف بعض آدملر باشقه لرینی آلداتمق و حیله کارلق ایتمك ایچون بو ریا کارلقده بولونورلر . بو ایسه پك فنا بر شیدر .

قرآن کریمده ریا ، اك فنا بر خوی اولارق تصویر ایدلمشدر . یازیق او نماز قیلانلره که اونلر نمازلرنده صمیمی دکلدرلر وریا یاپارلر ، بویورولمشدر . حقیقی مسلمان ریا کارلغه یعنی دین ساخته کارلغنه وسائر ساخته کارلقلره قطعیاً تنزل ایتمز . مسلمان دوغرو سوزلی ، جدی وصمیمی اولور . حقیقتدن آیرلماز ، کندینی اولدیغی کبی کوسترر، ساخته وضعیتلر آلماز . ریادن قاچینوبده دائماً طوغرو حرکت ایدنلرك هر یرده یوزی آق اولور .

اسلامیت اساسلرندن بریسی ده خیرلی و نافع انسان اولمقدر.

اسلام دیننده هر شخص خیر ایشله مکله مکلفدر. کندی نفسنه، باشقالرینه، مملکتنه، وطننه خیری اولمایان انسانلری اسلاملق تقبیح ایدر. پیغامبریمز، ایشلرك الك فضیلتلیسی خیر ایشله مکدر! بویورمشدر. قرآن کریمده! انسانلرك الله عندنده الك کریمی و شرفلیسی دوغرو اولانلر و خیر ایشله ینلردر، بویورولیور. ینه پیغامبریمز، دییورکه کندیکز ایچون ایسته دیککز شیلری قارداشلریکز ایچونده ایسته ییکز، ایمان بودر.

اسلام دینی انسانلرك بربرینه ایلك ایتمه لرینی امر ایده ر. ایلك انسانك کندینه خیری اولمالیدر. کندینه خیری اولان انسانك جمعیتنه و بشریته فائده سی اولور. تنبل تنبل قهوه کوشه لرنده اوطوران انسانلرك کندیلرینه خیری اولمادیغی کبی جمعیت بشریه یه ده فائده سی اولماز. مسلمانلر کندی خیرینی و نفعنی ایسته دیکی کبی، باشقالرینك ده خیرینی وفایداسنی ایستر. اسلام دینی بویله شرفله نیر و ملتمز بوصورتله یوکسه لیر. بر انسان ایشله دیکی ایشله جمعیت بشریه یه و مملکته فائده لی اولمالیدر. عکسی صورتده او کبی آدملر ملت ایچون لزومسز بر یوك اولورلر. بونلره مضر دینور.

انسانلرك الك شرفلیسی، اخلاقی کوزل اولانلردر. بر انسانك اخلاقنك کوزل اولدیغی، یاپدیغی ایشلرله، ایشله دیکی خیرلرله اولچولور. خیرلی انسان، اخلاقلی انساندر. بونك ایچون اسلام دینی بزه اخلاقی امر ایتمشدر.

اخلاقك امر ایتدکلرینی ، اسلام دینی امر ایدر . اسلام دینك امر ایتدکلری ، هپ اخلاقیدر . اسلامك فنا کوردیکی شی ، اخلاقاً فنادر .

بو سببله پیغامبریمز، بن اخلاقی اتمام ایچون کوندرلدم، بویورمشدر. اسلامیتك هدفی اخلاقی کوزللشدیرمکدر. اخلاقی کوزل اولان انسان کندی نفسنه قارشی وظیفه‌لرینی یاپدیغی کبی ، اللهه قارشی وانسانلره قارشی مملکتنه ، وطننه ، ملتنه قارشی وظیفه‌لرینی یاپار . ایشته تام مسلمان بودر .

خیرلی و نافع انسان اولمق کبی انسانلر ایچون بویوك غایه یوقدر. هپ بوکا چالیشالم، کیمسه‌یه فنالق ایتمه‌یه‌لم . هر کسه قارشی خیرلی وایی اولالم . دینمزه و ملتمزه نافع بر عضو اولالم. بو صورتله حرکت ایده‌نلرك دینی و ملتی شرفله‌نیر ، دینمزی و ملتمزی شرفلندیره‌لم . بزی بکله‌ین وظیفه بودر .

خدیجه والده‌مز

اسلام دنیاسنده خیرلی و نافع اولمق اوزره بر چوق قادین و ارکك شهرت قازانمشلردر. بونلر ایچنده پیغامبریمزك محترم زوجه‌سی « حضرت خدیجه » الك زیاده خیرلی بر انسان اولمقله مشهوردر.

پیغامبریمز ، انسانلری اسلامیته دعوته باشلدیغی زمانلرده ایلك اول مسلمان اولان و پیغامبریمزی تصدیق ایدن حضرت خدیجه اولدی .

او صیرالرده مشرکلر ، پیغامبریمزه‌ك زیاده ظلم وجفا ایدرلردی . حضرت خدیجه بر ملك کبی پیغامبریمزه قارشی شفقتله معامله ایده‌رك اوکا تسلی ویریر و هر صورتله یاردیم ایدردی . حضرت خدیجه غایت زنکین بر قادین اولدیغندن بوتون ثروتنی اسلامیت اوغرنده صرف ایتدی .

أوینده خدمتجیلری بولوندیغی حالده اونلره کندی اولادندن فرقلی معامله ایتمزدی . اقرباسندن بری کندیسنه بر کوله هدیه ویرمشدی . اونی درحال آزاد ایتدی .

علیه‌لك اولان أوینك باشنه اداره ایدردی . کرك قومشولرندن و کرك فقیرلردن بری ، برایش ایچون کندیسنه مراجعت ایتدکلری زمان اونی درحال یاپاردی .

چالیشقان انسانلره ثروتندن بر قسمنی سرمایه ویررو اونلری تجارته کوندریردی . کندی زوجنی هیچ بر دفعه اك اوفاق بر سوزله کوجندیرمه‌مش ودائما خیردعاسنی آلمشدر .

حضرت خدیجه‌نك رقیه ، زینب ، ام کلثوم ، فاطمه اسمنده دورت قیزی واردی . اوغللری پك کوچوك یاشده وفات ایتمش و قیزلری أوله‌ندکدن صوکرا وفات ایتمشلردر ، ایچلرنده یالکز حضرت فاطمه پیغامبریمزك وفاتندن صوکرا آلتی آی قادار یاشامشدر ، دیکرلری پیغامبریمزدن اول وفات ایتمشلردر .

حضرت فاطمه‌نك زوجی حضرت علی‌در . حضرت فاطمه‌نك حیاتی‌ده والده‌سی خدیجه کیبی خیر ایله دولودر . حضرت فاطمه‌نك

مسلمانلر چالیشمادن و حق ایتمه‌دن هیچ بر شیئی قبول ایتمزلردی .

بزده بو وقعه‌لردن عبرت آلالم . پیغامبریمزك آرقاداشلری ، باقیکز نه‌قدر زنکین اولمشلر . چونکه هپسی چالیشییوردی. دیمك که اسلام‌دینی زنکینلکی، چالیشمغی امر ایدر . مملکتمزك، شهرلریمزك کویلریمزك معمور و مدنی اولماسنی ، هر کسك أبی أولرده تمیز یرلرده اوطورمالرینی ایستر . کیمسه، کیمسه‌نك حقنه تجاوزایتمه‌ملی، هر کس کندی چالیشدیغی درجه‌ده حقنی ایسته‌ملی و تذللك ایتمه‌ملی‌در .

اسلام دینی بویله امر ایتدیکی ایچون، مسلمانلر دائما ، چالیشقان انسانلری ، تمیز کیینمش چوجوقلری، درسنی ووظیفه‌سنی یاپانلری، سه‌وه‌رلر .

اسلام دیننك امرینی دیکله‌ینلر ، وظیفه‌لرینی حقیله یاپارلر . چالیشمقدن اصلا کیری دورمازلر . بوصورتله دینلرینه وملتلرینه ، مملکتنه و وطننه نافع عضو اولورلر .

اسلام دیننده توکل ، هردرلو تدبیرلردن صوکرا جائزدر .

مشهوردرکه پیغامبریمزه بر کون بر یولجی کلمش ، بو یولجی ده‌وه‌سنی دیشاری‌ده بر یره براقش وپیغامبریمزك یاننه اسلام دینی اوکره‌نمك ایچون کیرمش . پیغامبریمزك یانندن چیقنجه ده‌وه‌سنی آرامش بولامامش. پیغامبریمز بوکا ، ده‌وه‌کی نیچون باغلامادك؟دیدیکی زمان، اللهه توکل أیتدم، جوابنی ویرمش . بونك اوزرینه پیغامبریمز، اولا ده‌وه‌کی باغلا ، صوکرا اللهه توکل ایت ! بویورمش .

بر کیجه حضرت علی کوفه‌ده؛ مملکتده نه درجه امنیت اولدیغنی آکلامق ایچون چارشی‌یی کزه‌رمش، قارده‌شی، عقیل، حضرت علی‌یه صوقولارق، اسلام رئیسی اولدیغنی وبوتون ملتك مالی ألنده بولوندیغنی،سویلیه‌رك علی‌دن برمقدار پارا ایسته‌مش. علی، قارداشنه اوراده‌کی قاپالی دکانلردن برینی کوستره‌رك ایشته بودکانده بر چوق مال وار، قاپوسنی قیر؛ ایسته‌دیکك قادار مال آل! دیمش. عقیل، یا علی بن باشقه‌سنك دکاننه ناصیل کیرر واونك مالنی ناصل آلابیلیرم. ده‌نجه علی، قارداشم، سن بر کیشی‌نك دکاننه کیره‌مزسك وبر کیشنك مالنه أل اوزاتامازسك، شو حالده بن قوجه بر ملتك مالنه ناصل أل اوزاتایم‌ده سکا اونلرك مالنی ویره‌یم' جوابنی ویرمك صورتیله ایقاظ ایتمشدر.

چالیشمادن وحق ایتمه‌دن قزانمق ایسته‌مك، انسانی یا خیرسزلغه ویا حیله‌کارلغه سوق ایدر. بو ایسه انسانك یوزینی قارارتیر، حالبوکه چالیشقان انسانك هر یرده یوزی آق اولور.

سوریه فتح اولوندقدن صوکرا، حضرت عمرله بیزانس حکمداری آراسنده دوستلق باشلامشدی. حضرت عمرك زوجه‌سی (ام کلثوم) ایمپراطوریچه‌یه کوزل قوقولر دولو قابلر،هدیه اولارق،کونده‌رمشدی. ایمپراطوریچه ام کلثومه قرشی اوقابلری مجوهرات ایله دولدورارق اعاده ایتمشدی. حضرت عمر زوجه‌سنه بوهدیه‌لر، رسمی ایلچی ایله کلدیکی ایچون بو مجوهرلرك حکومته عائد اولماسی لازم کلدیکنی سویلدی. ام کلثوم، درحال قبول ایتدی. وحقی اولمایان بر شیئی ایسته‌مه‌دی.

سعدبن أبی وقاص چالیشمادن مال صاحبی اولمایی نفسنه یاراشدیرمادیغندن اسلام قاردەشنه تشکر ایتمکله برابر عزیزم دیدی، سز بکا چارشی یی کوستەریکز ، بن اوراده چالیشماسنك یولنی بیلیرم .

سعد بن أبی وقاص ، پیغامبریمزك اك سەوکیلی آرقاداشلرندندر. احد محاربەسنده مسلمان عسکری داغیلمشـدی ، دوشمان فرقەلری پیغامبریمزك اوزرینه هجوم ایدرلردی . سعدبن أبی وقاص اوکون بیك اوق آتمش ودوشمانی پیغامبرك یاننه صوقمامغه موافق اولمشـدی .

ایران اوردولرینی بوزان ایران مرکز حکومتنی و قوجه اولکالری فتح ایدن و کوفه شهرینی یاپدیران ذات بودر . کندیسی غایت چالیشـقان اولدیغی ایچون پك چوق ثروتی واردی . مدینه خارجنده سرای کبی أوی واردی .

پیغامبریمزك صمیمی آرقاداشـلرینك چوغی زنکیندر . بویوك ذاتلردن وپیغامبریمزك اقرباسندن بری اولان زبیر بن عوامك بصرەده، کوفەده مدینەده کوشکلری واردی . عبدالرحمن بن عوف ، وفات ایتـدیکی زمان اوچ یوز اوتوز آلتی بیك آلتون قیمتنده ثروت براقمشـدی . ینه بویوکلردن طلحه، احد محاربەسـنده پیغامبره صـالدیریلان بر قیلیـج حملەسنی ألیله دفع ایتـدیکی ایچون چولاق قالمشـدی . بویله اولدیغی حالده کیجه کوندوز چالیشـیردی . بویوك بر ثروتەمالك اولدی. کوفەده ومدینەده غایت کوزل بر قوناق یاپدیردی.

بو اسلام بویوکلرینك بویله زنکین اولمالری ، اسـلام دیننده چالیشـمق صورتیله ألده ایدیلن ثروتك نەقدر مقبول وممدوح اولدیغنی کوسترر . بونلردن درس آلالم .

متشبث و عزمکار ایدی ؛ هیچ بر ایش ألندن قورتولمازدی . هیچ بردقیقه‌سنی بوشه کچیرمزدی . بر ایشه گیریشدیکی زمان ، هرحالده اونك نتیجه‌سنی ألده ایدنجه‌یه قادار ثبات ایدردی. مسلمانلره نصحیت ایدرکن ایشلریکزك أیی اولماسنه دقت ایدیکز ! دوغرولقدن ذره قادار آیرلمایکز ! کیمسه‌نك حقی سزه کچمه‌سین ، دیردی .

پیغامبریمز وفاتنه یاقین بر کونده مسلمانلری طوپلایارق أگر بو کونه قادار ایشلرمده بر حقسزلق کوردو کزسه سویله‌یکز که اوده‌یه‌یم ! دیدی . هیچ کیمسه برشی سویله‌یه‌مدی. یالکز بر آدام یارسولله! بکا بردرهم بورجکز وار، برزمان برفقیره ویر ! دیمشدیکز ویردم ، صوکرا سز بکا ویرمه‌دیکز ، دیدی . پیغامبریمز درحال اونك حقنی ویردی . ایشته مسلمانلرك ایشلری بویله تمیز اولمالیدر . پیغامبریمز برنمونه‌در، اونمونه‌یه کوره حرکت ایدرسه‌ك هپمز مسعود اولورز وملتمز شرفله‌نیر .

چالیشمق

اسلام دیننده سعی اصلدر. قرآن کریمده (لیس للانسان الاماسعی) بویورلمشدر . انسان آنجق چالیشدیغی شیئه مالکدر ؛ یعنی انسان یالکز سعیی ایله افندی‌در .

مسلمانلر ، مکه‌دن مدینه‌یه هجرت ایتدکلری زمان مدینه‌لیلر ، ماللرینك وأولرینك یاریسنی مهاجرلره ویرمشدی. مدینه‌لی زنکین برمسلمان ، سعدبن‌ابی‌وقاصه کندی باغلرینی وباغچه‌لرینی‌أوینی،ارزاق آنبارلرینی کوستردی ، ایشته بونلرك یاریسی سنکدر ، دیدی .

بو وقعه‌لردن نه درس آلیرسکز ؟ بو گبی بویوك قادینلره نیچون حرمت ایدرسکز ؟

اسلام دیننك باشلیجه امرلرندن بری افعالك تمیزلکیدر.

ایکی دورلو تمیزلك واردر : بری ایچمزی (باطنمزی) تمیزله‌مك، دیکری (ظاهریمزی) دیشمزی تمیزله‌مك .

ایچمزی تمیزله‌مك ، ایی اخلاقلی اولمق کیمسه‌نك ایشته قاریشمامق، ألدن کلدیکی زمان یاردیم ایتمك ؛ کیمسه‌نك فنالغنی سویله‌مه‌مك کبی شیلردر . بونلری یوقاریده اوکرندك .

شیمدی دیشیمزی ، یعنی ایشلریمزی ، افعالمزی تمیزله‌مکی اوکره‌نه‌لم . بوراده تمیزلکدن مقصد آبدست و غسل کبی تمیزلك دکلدر . آبدست وغسل کیرلیلکدن تمیزلنمکدر. بوراده‌کی تمیزلکدن مقصد ایسه ، انسانلرك ، ایشلرنده دوغرو ، دوزکون ، چالیشقان وثباتکار اولمالری‌در .

تنبللك، اسلام دیننده ممنوعدر ، مسکینلك اك فنا شی‌در. قرآن کریمده چالیشقان انسانلر مدح اولونمشلردر . چونکه از ان، آنجاق سعی ایله انسان اولور . سعي اولمایان انسان دائما باشقالرینك أله آووجنه محتاج اولور .

پیغامبریمز چالیشقان ، متشبث انسانلری چوق سه‌وه‌ردی . کندیسی‌ده فوق‌العاده چالیشقان ایدی . مکه‌ده اسلام دینني تبلیغ ایتدیکی صیرالرده وقت بولدقجه تجارت ایشلری ایله اوغراشیردی . مدینه‌یه کیتدیکی زمان همان برمسجدومسجد اطرافنده بنالر یاپدیردی وبونلر یاپیلیرکن کندیسی بالذات چالیشدی . کندیسی صوك درجه

تکرارلاما

ریا نه دیمکدر . ریا نیچون قنادر ؟ منافق نه‌دیمکدر . حضرت عمر ایله ایکی شاهد آراسنده ناصیل بر محاوره جریان ایتدی؟ قرآن کریمده ریا حقنده نه‌ده‌نیلمشدر ؟ حقیقی مسلمان ناصل حرکت ایده‌ر ؟

خیر نه دیمك ، شر نه‌دیمکدر؟ خیر ایشله‌مه‌ینلری اسلاملق نیچون تقبیح ایده‌ر ؟ پیغامبریمز خیرلی اولمق ایچون نه دیمشدر ، قرآن کریم خیر ایشله‌ینلر ایچین نه‌دییور ؟ تنبل انسانك نه‌کبی مضرتی واردر ؟ شرفلی انسانلر کیملردر ؟ .

اخلاق نه‌دیمکدر، پیغامبریمز اخلاق حقنده نه‌دییور. تام‌مسلمان ناصل‌اولور؟ حضرت‌خدیجه کیمدر؟ خدیجه پیغامبریمزه ناصیل معامله ایدردی ؟ ایلك اول مسلمان اولان کیمدر؟ حضرت‌خدیجه ثروتنی نه یاپدی،خدمتجیلرینه ناصیل‌معامله ایدردی؟ حضرت‌خدیجه‌نك قاچ‌قیزی واردی؟ حضرت فاطمه کیمك زوجه‌سیدر؟ فاطمه‌نك چوجوقلرینك آدی نه‌در ؟ حضرت فاطمه‌نك اخلاقی ناصیل ایدی ؟ اسما وعایشه کیملردر ؟ پیغامبریمز ؛ مکه‌دن هجرت ایدرکن مغاره‌یه کیزلندیکی‌زمان کیجه‌لین کندیسنه کیم یمك گتیردی ؟ اسماء ، مکه‌ده حکدار اولان اوغلنه ناصل نصیحت ایتدی ؟ عزمکار وجسور قادینلرك جمعیته‌نه‌کبی فائده‌لری اولور .

نیچون برچوق بویوك آدملر حضرت‌عایشه‌یه مراجعت ایدرلردی؟ اسلام دنیاسنده کتاب یازمق نه زمان باشلامشدر ؟

اسمانك اوغلی «عبدالله بن زبیر» مکه‌ده دوقوز سنه قدار حکومت سورمشدر ، بالآخره حجاج ظالمك اوردوسی مکه‌یی محاصره ایتدیکی زمان «اسما» اوغلنه غایت فائده‌لی نصیحتلر ایتمش و مردجه ثبات ایتمه‌سنی توصیه ایتمش ایدی . اسمانك سوزلری اوغلنه چوق درجه تأثیر ایتدی اوغلم دیمشدی : ذلت وحقارت ایله دوشمانك أسارنی آلتنده أزیلمکدن ایسه شان وشرفله قلیج ضربه‌سندن اولمك بیك قات خیرلیدر .

عایشه ایسه حضرت خدیجه‌دن آلتی سنه صوکرا پیغامبریمزك زوجه‌سی اولمشدر . حضرت عایشه ، زمانینك اك بویوك عالمیدر . بر چوق عالملر کلوب مشکللرینی عایشه‌دن اوکرنیرلردی . اسلام عالمنده ایلك اول کتاب تألیف ایده‌ن مؤلفلر حضرت عایشه‌نك چراقلریدر . حضرت عایشه‌نك دقتی وحافظه‌سی چوق قوتلی ایدی . هرشیئه أیی دقت ایدر ایدی . فکرینی هرزمان سربست سویلردی . بعضی فکرلرده أك بویوك صحابه‌لرك فکرلرینه مخالفت ایدردی .

بونلر اسلام قادینلرنده‌کی حریت فکری ، جلادت وعزمکارلق حسی حقنده بزه چوق قوتلی فکرلر ویرر . کرك عایشه وکرك همشیره‌سی أسما ، فقیرلره ویتیملره قارشی غایت لطفکار ایدیلر . بو خصوصده کندیلرندن بر چوق وقعه‌لر نقل اولونمشدر . [١]

---

[١] بونلر حقنده وسائر اسلام قادینلری حقنده‌کی بر چوق وقعه‌لر ، ذهنی افندینك «مشاهیرالنساء» نامنده‌کی کتابنده بولونابیلیر .

عقل وذکاسی، حسن اخلاقی، صبر ومتانتی پك چوق ایدی. یتیملره
وفقیرلره شفقتی حقنده پك‌چوق وقعه‌لر واردر. کندیسی غایت‌جسور
ایدی. مشرکلر پدرینه ظلم ایتدکلری زمان، حضرت فاطمه چوق دفعه
پدرینك امدادینه قوشمشدر. فاطمه، حضرت حسن وحضرت حسین
کبی ایکی خیرلی اولاد دنیایه که‌تیرمش وبونلرتی صوك درجه ایی
تربیه‌ایتمشدر. کرك زوجی حضرت‌علی وکرك‌اوغللری حسن وحسین
حقنده بر چوق قهرمانلقلر خیرلی ایشلر نقل ایدلمشدر . بونلر پك
چوق‌در . ایشته اسلام اولکه‌سی بویله انسانلرك همتی ایله یوکسلمش
وبویله قادینلرك یتشدیردیکی اولادلرله ایله‌ریله‌مشدر . بز ، بو کبی
بویوك قادینلرك حاللرندن درس آلالم . کندیمزه وباشقه‌لرینه نافع
وخیرلی انسان اولالم خیرلی، ونافع اولمغی کندیمزه غایه ایدینه‌لم.

أسما عایشه

اسلام قادینلری ایچنده ابوبکرالصدیقك بویوك کریمه‌سی (أسما)
ایله کوچوك قیزی « عایشه » حضرت خدیجه وفاطمه کبی عالم، فاضل
وخیر ایشلری ایله مشهور قادینلردندر .

اسما ، اوقادار عزمکار و جسور بر قادین ایدی که پیغامبریمز
ابوبکرالصدیق ایله برابر مکه جوارنده مغاره‌یه گیزلندکلری زمان
گیجه‌لری اورایه گیدر ، هم پیغامبریمزه ییه‌جك که‌تیریر ، هم‌ده‌مکه‌ده
مشرکلرك پیغامبریمزی تعقیب ایچون یاپدقلری فعالیتی آکلاتیردی .
ینه کیمسه‌یه گورونمه‌دن گیجه‌لین خانه‌سنه عودت ایدردی .

بو مثالدر ، بونی هر شیئه تطبیق ایده‌بیلیرز . بر چیفتجی تارلاسنی ایی سورمز ودقتلی بر صورتده اکین اکمز ، صوکرا بن اللهه توکل ایتدم ، انشاالله ، او بکاچوق محصول ویره‌جك ، دیرسه او چیفتجی آج قالیر . اولا تارلایی کوزه‌لجه سورمه‌لی ، لازم کلن تمیزلکی یاپمالی ، توخومی سچمه‌لی و اکمه‌لی ، ایشته توکل بوندن صوکرا کلیر . عقلك کوسته‌ردیکی هر چاره‌یه باش وورمادن توکل ایده‌نلر ، دائما محرومیته اوغرارلر . اسبابنی تأمین ایتمه‌دن ، لازم کلن حاضرلغی یاپمادن توکل ایتمك ، اسلام دیننجه مقبول دکلدر .

جناب الله قرآن کریمده اولا عزم ایت ، یعنی هر شیئی حاضرلا و تماملا ، اوندن صوکرا اللهه توکل ایت بویورمشدر . تنبل تنبل یاپیلان توکل ، اسلام دیننجه مقبول دکلدر .

سوریه ، عراق و مصر فتح اولندقدن صوکرا ، اوردوده بروبا خاستالغی چیقمشدی . حضرت عمر ؛ خاستالغك سرایتنی آزالتمق ایچون تدبیر اتخاذ ایتمك اوزره مدینه‌دن حرکت ایتدی . لازم کلن تدابیری اتخاذ ایتمکله برابر عمر ، خاستالغك اولدیغی یره کیرمه‌دی . و مدینه‌یه عودت ایتدی . اوردو قوماندانی و بویوك اصحابدن ابو عبیده حضرتلری ، عمره اللهه توکل ایت ؛ قدردن قاچیلماز ، دیدی . حضرت عمر ، توکل کندینی قضایه آتمق دکل . تدبیراتخاذایتمکدر . جوابنی ویردی . ایشته مسلمانلقده معتبر اولان توکل بودر . بر خاستا ، بن اللهه توکل ایده‌رم ، دییه‌رك خاستالغك تداوی چاره‌سنی آرامازسه کناه‌کار اولور . بر آدم خاستانك آرتیغینی بن توکل ایدییورم ، دییه‌رك ایچرسه کندی امانته خیانت ایتمش اولور .

اسلام دینی هر شیده دقت و اهتمامی امر ایده‌ر . بوش یره توکل مضردر . هر درلو تداوی‌یی یاپدقدن صوکرا صحتی بکله‌مك ، ایشته توکل بودر .

تکرارلاما

افعالمزك تمیزلکی نه دیمکدر ؟ تنبللك اسلام دیننده نیچون ممنوعدر؟ پیغامبریمز ، چالیشقان انسانلری نیچون سه‌وه‌ردی . کندیسی ناصل بر ذات ایدی ؛ وفاتنه یاقین مسلمانلری چاغیرارق اونلره نه‌لر سویلدی ؟

قرآن کریمده سعی ، چالیشمق حقنده نه یازلمشدر ؟ مدینه‌لیلر مکه‌لیلره ناصل معامله ایتمشلردی ؟ سعد بن ابی و قاص ناصیل حرکت ایتدی ؟ سعدبن‌ابی‌وقاص حقنده نه بیلیرسکز . بو ذاتك زنکینلکی حقنده نا فکریکز وار ؟ زبیر بن عوام کیمدر ، عبدالرحمن بن عوف کیمدر ؟ طلحه ناصل بر آدامدی ! بونلرك سرای کبی أولرده اوطورمالرندن نه معنا چیقار ؟

حضرت علی،قارداشی عقیله ناصیل معامله ایتدی . بو حکایه‌دن نه آکلارسکز ؟ ام‌کلثوم ، بیزانس ایمپراطوریچه‌سنه کونده‌ریلن هدیه‌لر مقابلنده کلن مجوهراتی ، نه‌یاپدی . بو حکایه‌دن نه درس آلیرسکز ؟

مملکتمزك معمور ، خلقمزك زنکین اولماسنی دینمز نیچون طلب ایتمکده‌در ؟ هانکی زنکینلك مقبولدر ؟ سعیسز کلن ثروتدن فایدا اولورمی ؟

توکل نه دیمکدر ؟ اولا دوه‌کی باغلا ، صوکرا اللهه توکل ایت سوزندن نه آکلارسکز ؟ بر چیفتجی توکلی ناصیل یاپمالیدر؟ اسلام دیننده مقبول اولان توکل هانکیسیدر ؟ قرآن کریمده توکل حقنده نه‌ده‌نیلمشدر .

سوریه فتحندن صوکرا چیقان وبا خاستالغنك بولوندیغی محله حضرت عمر نیچون کیرمه‌دی ؟ بو حکایه‌دن نه معنا چیقاریرسکز ؟ بر خاستانك توکلی ناصل اولمالیدر ؟ بوش یره توکل اولورمی ؟ اسلامیت توکلی ناصل آکلامقده‌در .

اسلام دیننده دعا ناصیل اولور

حقیقی مسلمان چالیشیر ، اللهك ویردیکی نعمتلرك قدرینی بیله‌رك وظیفه‌سنی ایفا ایده‌ر. هر تورلو تدبیره صاریلیر ، یاپاجغی ایشده قصور براقماز ؛ هرشیئی تماملار، صوکرا اللهه ایتدیکی موفقیت ایچون شکر ایدر.

هیچ بر شیئی یاپمادن تنبل تنبل دعا ایده‌رك ، هر نعمتی اللهدن بکله‌مك اسلام شعاری دکلدر .

دعا ، ایسته‌مك دیمکدر . ایکی دورلو ایسته‌مك واردر : بریسی آغزدن ایسته‌مك ، دیکری تمامیله و حقیله ایسته‌مکدر .

مثلا خاستا آدم اللهدن صحت ایستر ، دعا ایدر . اکر بو دعا آغزده ایسه فایداسی یوقدر . الله بویله دعالری قبول ایتمز . اکر حقیقةً صحتی ایسترسه : آبور جوبور یمز ، علاجنی ایچر ، پرهیز ایدرسه ، ایشته حقیله صحت ایسته‌مك بودر ، بونی الله قبول ایدر .

الله ، مسلمانلرك دعاسنی قبول ایدر ، فقط دعا ایتمه‌سنی بیلمه‌لی.
یارب بکا برچووال بوغدای ویر ، دیمك وار ، برده تارلایی کوزل
اکوب بیچمك وار ، بوده ایسته‌مکدر . الله بو ایکی دورلو دعانك
ایکنجیسنی قبول ایدر .

مثلا دوشمان ایله محاربه ایدەرسکز ! اللهدن مظفریت ایسته‌مك
ایچون بر، آمان یارب آمان یارب، رسول‌الله دیمك وار؛ برده عسکری
کوزل تعلیم ایتمك ایی طوپ توفك یاپمق کیجه کوندوز چالیشارق
دوشمانك وضعیتنی آکلامق ، سیپرلری کوزل یاپمق وار . ایشته حقیقی
دعا ایکنجیسیدر . بو صورتله دعا ایدن مظفر اولور . یالکز آغزده
سوزلر سویله‌مکله اکتفا ایدن پریشان اولور . چونکه سوزده دعانك
فایداسی و تأثیری اولماز .

اگر بر انسانك دعاسنی الله قبول ایتمه‌یورسه ، قصور اوآدامده‌در .
بر انسان حقیله ایشنی یاپار و دعا ایتمه‌سنی بیلیرسه جناب‌الله اوكا
موفقیت ویریر . ایشته بوموفقیتدن دولایی شکر ایتمك لازمدر .

اسلام دیننده شکر اصلدر

شکر ، جناب‌اللهك ویردیکی بر نعمتك قدر و قیمتنی بیلمك
و اللهك احسانته قارشی وظیفه‌مزی ایفا ایتمکدر . شکرده دعا کبی
یالکز آغزله اولماز آغزله شکر ایتمك یالکز نزاکتدر . فقط
حقیقی شکر افعالمزله و تماميله یاپیلان شکردر .

مثلا بر آدام سزه بر ایلك ایتدی ، سزده اوكا یالکز سوزله

مقابله ایدرسه‌کز شکر تمام اولماز، سزده اوکا برابیلك ایتمه‌لی‌سکز،
مثلا بر کون کلوب تارلا کزی أکرکن بریسی سزه‌یاردیم‌ایتدی، یاخود
اوقومق ایچون بر کتاب ویردی ، شیمدی سزده کیدوب اونك
تارلاسنه یاردیم‌ایده‌رسه‌کز شکر اولور ، کتابی اوقودقدن صوکرا
درحال یرینه کتیریرسه‌کز و اوکا لازم اولان دیکر بر کتابی
ویرورسه‌کز ، بوصورتله شکری ایفا ایتمش اولورسکز. مثلا محاربه‌ده
مظفر اولدوکز بوندن دولایی اللهه شکرایتمك‌ایسترسکز، بو، آغزله
اولورسه هیچ قایداسی اولماز . فقط قازاندیغکز یری معمور
ایدرسه‌کز ، کوزل یوللر ، شمندوفرلر یاپارسه‌کز ، ایشته‌شکر بودر.
اسلام دینی ، نه دعانك نه‌ده شکرك آغزدن اولماسنی‌ایسته‌مز،بونلری
فعلاً وحقیقةً یاپمالی‌در . قرآن کریم ، بزه شکرك بویله یاپیلماسنی
وقبول ایدیله‌جك دعانك حقیقی دعا اولدیغنی، سویله‌مکده‌در. دعاسنی
وشکرینی بویله یاپان انسانلرك ، دعاسی‌ده شکری‌ده مقبول‌اولوروبویله
انسانلر مسعود اولور .

جناب الله برانسانه مال ، یر ، ثروت ویردیمی ، اونك شکرینی
بیلمه‌لی، ناصیل محافظه ایدیله‌جکنی ، او مالی ناصیل ترقی ایتدیره‌جکنی
یعنی شکر ایتمه‌سنی بیلمه‌لی‌در. موفقیتك سری بودر.

اللهه ناصل شکر ایدیلیر

جناب اللهك انسانلره ایکی تورلو نعمتی واردر ، بو سببله
جناب اللهه ایکی تورلو شکر ایدیلیر .

جناب اللهه بزی یاراتدی ، بزه حیات ویردی؛ عقل، فکرویردی

صحت وعافیت ویردی ؛ صوکرا مملکتمزك طوپراقلرنده اکوب بیچییورز . کونش حیات ویرییور. حیوانلر واوتلر ؛ بزه غدا ویرییور؛ بوتون بونلر اللهك بزه قارشی نعمتلریدر . بو کبی نعمتلره قارشی شکر ایتمك ؛ اللهك امرلرینی یاپمقدر . جناب الله بزه بش وقت نماز، رمضانده اوروج ! زنکین اولانلره ده زکات و حج امر ایتمشدر . ایشته بز جناب اللهك بو امرلرینی یرینه کتیررسه‌ك ؛ اللهه شکران بورجمزی اوده‌مش اولورز . جناب اللهك بزه قارشی پك چوق نعمتلری اولدیغی حالده، او بزدن پك چوق عبادت ایسته‌میور؛ بش وقت نماز وسنه‌ده بر آی اوروج ؛ باخصوص که کرك نمازك وکرك اوروجك انسانلره چوق فایداسی واردر. بونلری یاپمقله اللهك بو قادار نعمتلرینه قارشی بورجمزی ، شکریمزی ایفا ایتمش اولورز .

برده جناب اللهك بزه خصوصی نعمتلری واردر . مثلا جناب الله بزه مال وملك ویرر ، بر مأموریت نصیب ایده‌ر ویا صنعتکار اولورز. بو کبی نعمتلرك شکری ده بونلری حقیله ایفا ایتمکدر. مثلا مکتبده اوقویورز ؛ بونعمتدر . بونك شکری ؛ درسلریمزه چالیشمقله ایفا ایدیلیر. یاخود قویونلریمز وار ؛ بونك شکری اوقویونلری کوزل باقمق ایله ایفا ایدیلیر . مالنی کوزل باقامایان کیمسه اللهه شکر ایتمه‌مش دیمکدر . ده‌میرجی صنعتنه نه قادار چالیشیرسه؛ نه قادار دقت ایده‌رسه او درجه ترقی ایدر ؛ یعنی نه قدر شکر ایدرسه. الله او قادار ویرر. شو حالده ایکی تورلو شکر فرضدر : بریسی اللهك انسانلره ویردیکی نعمتلردن دولایی اوکا شکر ایتمك ؛ نماز قیلمق ؛ اوروج طوتمق . دیکری اللهك احسان ایتدیکی مال و ملکدن دولایی شکر ایتمك

واونده‌ك قیمتنی بیله‌رك وظیفه‌مزی حقیله یاپمقدر . بو صورتله شکر ایده‌نلره جناب‌الله دائما زیاده‌سیله ویریر . شکرك نه دیمك اولدیغنی أیجه آکلامالی واوکا کوره دعا ایتملی ووظیفه‌مزی یاپملی‌یز .

الله‌ه عبادت

بر انسانه کندیسنه ایلك ایده‌نلره قارشی تشکر ایتمکه بورجلی‌در دکلمی ؟ حالبوکه جناب‌اللهك بزه برچوق أیلکلری‌وصاییسز نعمتلری واردر . جناب اللهك بونعمتلرینه‌قارشی‌الله‌ه‌شکر ایتمکه،عبادت‌دینور.

هپمز ، بزی یارادان وبزه بر چوق نعمتلر ویره‌ن جناب اللهی سه‌وه‌رز . بوسه‌وکیمزی میدانه چیقارمق ، عبادت ایله اولور .

جناب الله بزه ایکی تورلو عبادت ایتمشدر . بونك بریسی نمازدر . نماز انسانلرك برلشمه‌لرینه یارار ؛ هپمز، بر الله‌ه قارشی‌وبر نقطه اولان قبله‌یه دوغرو نمازیمزی قیلارز، بوصورتله بوتون انسانلر بر نقطه اطرافده برله‌شیرلر. آقشاملری وصباحلری‌جامعده‌طوپلانیرز. بوطوپلانما ، بربریمزی طانیمغه وبربریمزله قونوشمغه وسیله اولور . نماز قیلان آدام ، اوزه‌رنده برخفیفلك حس ایدر، قلبی یوکسه‌لیر . انسان ایچین هر کون بش دفعه‌اللهی‌دوشونمکه وسیله اولور. عبادتك ایکنجی نوعی اوروجدر . سنه‌ده بر آی، بوتون سنه‌یاشادیغمز طرزدن آیری برعالم یاشارز ، کندی کندیمزی متانته آلیشدیریرز . ألمزده أویمزده ، بیه‌جکمز ایچه‌جکمز وارکن ، صبرایدر و متین اولورز .

انسانلرك صبره ومتانته آلیشماسی چوق فایدالیدر . متین‌وصبرلی اولمایان انسانلر ، حیاتده موفق اولامازلر . عزمکار اولانلر و کندینه

صاحب اولانلر، هرشیده وهرخصوصده موفق اولورلر. اوروج بزی عزمکارلغه ومتانته آلیشدیرر . فقط بز کرك نمازی وکرك اوروجی بوکیبی فایدالرندن دولایی دکل ، اللهك امر ایتدیکی ایچون واونك نعمتلرینه قارشی شکر ایتمك ایچون قیلاروطوتارز. نمازده واوروجده بزم آکلایامادیغمز داها برچوق حکمتلر وفایدالر واردر . ایشته بونلری تماماً آکلایامادیغمز حالده بوامرلری یرینه کتیریرسه‌ك اللهمزه قارشی محبتمزی داهاأیی اثبات‌ایتمش‌اولورز. نماز واوروج چوق کوزل عبادتدر . بز بونلری یاپارسه‌ق اللهمزه قارشی شکران بورجمزی ایفا ایده‌رز . والله عندنده سه‌وکیلی قوللرندن اولورز .

طهارت، بدن تمیزلکی

کچن درسلرده قلبمزك تمیزلکنی وافعالمزك، ایشلریمزك تمیزلکنی اوکره‌ندك . برده بدن تمیزلکی واردرکه بوکا دینمز ، طهارت نامنی ویرمشدر .

طهارت ، ییقانمق ایله اولور . انسان نماز قیلاجغی زمان یوزی قوللری ، باشی وآیاقلرینی ییقامالیدر . بوکا آبدست دینور . باشی ییقامق کوج اولدیغی ایچون باشه مسح ایتمك کافی‌در . آیاغنده مست اولان کیمسه‌ده آیاغنه مسح ایدر . اسلام دینی انسانلره زورلق ویرمه‌دیکی ایچون‌مسح‌ایتمکلکی قبول‌ایتمك‌صورتیله مسلمانلره قولایلق کوسترمشدر .

مسلمانلرك هرصباح یاپشدن آشاغی ییقانماسی‌ده اسلام دینك ایسته‌دیکی شیلردندر . تمیزلك غایت‌أیی‌شیدر،انسانك صحتنی آرتدیردیغی

کبی خستەلقلردن قورور . یيقانمق ، دوش صورتیله، ویا بانیو ایتمك ایله اولور . بوکا دینمز «غسل» دیر. غسل آغزینی وبورنتی وبوتون بدنتی ییقامقدر . تمیز انسانی هرکس سەوەر . جنابالله انسانلره مختلف فرصتلرله ییقانمایی امر ایتمشدر .

بر انسان کندندن بویوکینك یانته کیزرکن، ناصل اوست باش تمیز اولدیغی حالده کیررسه ، الله حضورینه ، نمازه دوردیغی زمانده‌ده تمیزلنمەسی لازمدر .

غسل ، هر زمان ، صباح ، اوکله ، آقشام یاپیلیرسه وجوده چوق فائدەسی اولور . کندیسنه غسل فرض اولمایان آدام ، دوش وبانیو یاپمغه وقت بولامازسه آبدست آلمالیدر .

نماز قیلارکن ، قرآن کریمی اوقورکن ؛ جامعه کیررکن مطلقا آبدست آلمالیدر . دینمزك امر ایتدیکی تمیزلکك قیمتنی بیلەلم. تمیزلك اسلام دیننك اساسلرندندر . قلبمزی تمیزلەمك ؛ ایچمزده فنالق بولوندیرمامق؛ ایشلریمزی تمیزلەمك یعنی حقیلەچالیشمق ووظیفەلریمزی دوغرو درست یاپمق ؛ بدنمزی تمیزلەمك یعنی اوستمزی باشمزی تمیز طوتارق غسل ایتمك ویا آبدست آلمق ؛ انسانك هریرده وهر زمان مقبول ومعتبر اولماسنی تأمین ایدر . بو اوچ تمیزلکەدقت ایدن انسان دائما راحت ایدەر . کندیسی عائلەسی و قومشولری هپسی راحت ایدەرلر ومسعود اولورلر . تمیزلکك داها چوق فایدالری واردر . اونلری هپکز تقدیر ایدرسکز . بونك ایچون هپمز دائما تمیز اولمالی یز .

برنعمته شکر ایتمه‌سنی بیلمه‌ین کیمسه ؛ اونعمتی غیب ایدر.

الله تعالی حضرتلرینك نعمتلرینه نه صورتله شکر ایده‌جکمزی اوکرندك . هرنعمته قارشی اللهه شکر ایتمه‌مز لازمدر .

اکر برنعمتك شکرینی یاپماز ویاخود نه‌صورتله‌شکرایده‌جکمزی بیلمزسه‌ك او نعمت المزدن کیدر . مثلا بابامزدن ویا اقربامزدن المزه برثروت کلدی، بوبر نعمتدر. بونعمتك شکرینی ایفا ایتمك دیمك ، او ثروتك قیمتنی بیله‌رك اونی ایشله‌تمك وحسن استعمال ایتمك دیمکدر . اکر المزده‌کی مالی ایی قوللانماسنی بیلمزسه‌ك ؛ او مال یاقین زمانده محو اولور . میراث ییدی ده‌نیلن آداملرك هرزمان پریشان حالده قالملری اللرینه کچه‌ن ثروتی ایی استعمال ایتمه‌سنی بیلمه‌مه‌لرندندر . کذا ، برمملکتده اوطوران انسانلر اکراومملکتك قیمتنی بیلمزلرسه ، مملکتلرینی معمور ایتمزلر، یول یاپمازلر و وطنلرینی ایلریلتمزلرسه او مملکتی باشقالری استیلا ایدر . واصل یرلیلر، اسیر حالنه قالیرلر . جناب‌الله قرآن کریمده ، طوپراغه آنجاق اهل اولانلر صاحب اولورلر ، بویورمشدر .

برمملکت خلقی ، بریره صاحب اولمغه اهل اولدوقلرینی،اویری، معمور ایتمك وایله‌رلتمك صورتیله اثبات ایده‌مزلرسه، او یری باشقه ملتلر اشغال ایدر .

اکر استقلال حربنده تورکلر بو مملکته صاحب اولمغه اهل اولدقلرینی اثبات ایتمه‌سه‌لردی وصاحب اولدوقلری بو کوزل نعمت اوغرنده شکر ایتمه‌نك، ایجابنده جان فدا ایتمه‌نك، یولنی بیلمه‌سه‌لردی

بو کون حر انسانلر حالنده یاشایامازلردی. شیمدی بو بویوك مظفریت
وبو کوزه‌ل نعمتك شکرینی ایفا ایتملی یز ، مملکتمزك هر کوشه‌سنی
معمور ایتملی یز . بونی یاپارسه‌ق هیچ بر زمان دوشمان بزم مملکتمزه
آیاق باصاماز وا کر مملکتی معمور ایتمز و چالیشمازسه‌ق بو نعمتك
قدر و قیمتنی بیلمز و شکرینی ایفا ایتمزسه‌ك مملکتمزه باشقالری
صاحب اولور . نته کیم صنایع وتجارتمز ترقی ایتمه‌دیکی ایچون هر سنه
ملیونلرجه پارامز ، اجنبی مملکتنه کیدیـور . اکر بو حال دوام
ایدر، حالا وظیفه‌مزی یاپامازسـه‌ق پریشـان اولورز . ألمزده‌کی بو
کوزل نعمتك قدرینی بیله‌لم. کیجه‌لی کوندوزلی چالیشالم و مملکتمزی
معمور ایده‌لم . بونك ایچون اولا کندیمزی معمور ایتمك کندی
ایشلریمزی حقیله یاپمق ایجاب ایدر . کندی ایشنی یاپمایان آدام، هم
کندینه ، هم مملکتنه وملتنه قارشی اولان وظیفه‌سنی ، ایفا ایتمه‌مش
اولور . بر تنبل انسانك مضرتی یالکز کندیسنه دکلدر، بوتون ملت
بر فنادن دولایی زیان کورور . بونك ایچون مملکتمزده فنا انسانلر،
تنبللر ، قالماملی ، هپمز چالیشمالی یز که الله نعمتنی آرتدیرسین، مملکتمز
کنیشله‌سین ، راحتمز وسعادتمز آرتسین .

تکرارلاما

اسلام دیننده شکر ناصل اولور ؟ دعا نه دیمکدر ، جناب الله
ناصل دعالری قبول ایدر ، بر خاستا صحت ایچون ناصل دعا ایتملیدر ؟
دشمن ایله حرب ایدرکن ناصـل دعا ایتملی یز ؟ جناب الله ، حقیله
یاپیلان دعایی قبول ایدرمی ؟

حقیقی شکر نه دیمکدر ؟ سزه قارشی یاپیلان ایلکه ناصل مقابله ایدرسکز . آغزدن یاپیلان دعانك وشکرك نه قیمتی واردر ؟

اللهه ناصل شکر ایدیلیر ؟ قاچ دورلو شکر اولور . عمومی نعمتلره قارشی شکر نه‌لرله اولور ؟ خصوصی نعمتلره قارشی شکر ناصل یاپیلیر ؟

عبادت نه دیمکدر ؟ قاچ دورلو عبادت واردر ؛ بونلر نه‌لردر ؟ نمازك وجماعتك نه یی فایدالری واردر ؛ اوروجك نه گبی فایدالری واردر . ؟ بز عبادتی فایداسندن دولایی‌می یاپیورز ؟

تمیزلك قاچ صورتله اولور ؟ طهارت نه دیمکدر ؛ آبدست ناصل آلینیر ؛ غسل نه دیمکدر ؛ غسلك وآبدستك نه گبی فایدالری واردر ؟ نه گبی شیلر ایچون ییقانمق لازمدر ؟ آبدستده هانگی اعضامزی؛ غسلده هانگیلرینی ییقارز؟ نیچون عبادتده تمیزلك لازمدر؟ اوچ نوع تمیزلکی یاپان انسانلر حقنده نه‌لر دوشونورسکز ؟

برنعمته شکر ایتمه‌سنی بیلمه‌ین کیمسه؛ او نعمتی محافظه ایده‌بیلیرمی؟ بابامزدن قالان برثروتك قیمتنی نه صورتله بیلملی‌یز ؟ میراث ییدیلر نیچون پریشان اولورلر ؟ برمملکت خلقی اگر مملکتنی معمور ایتمزسه او ملت یاشارمی ؟ مال وملکه وبر مملکته کیملر صاحب اولابیلیرلر؟. برملت کندی وطنلرینك صاحبی اولدقلرینی اثبات ایتمك ایچون نه یاپمالیدرلر ؟ استقلال حربنده تورکلر نیچون مظفر اولدیلر؟ او گوزل مظفریتك شکرینی ناصل ایفا ایتملی‌یز؟ برمملکته صاحب واهل اولمق ایچون نه‌لر لازمدر . صنایع وتجارتمز ترقی ایتمزسه وظیفه‌مزی یاپمش اولورمی‌یز ؟ تنبل انسانلرك مضرتی یالکز کندیلرینه‌میدر ؟

نیچون بوتون ملت بر فنادن دولایی زیان کورور ؟ راحتمز و سعادتمز آرتمق ایچون ناصل حرکت ایتمه‌لی‌یز ؟

اسلاملق ، حسن معاشرت دیمکدر

اسلاملر خیر ایشله‌مکله و هر دورلو فنالقلردن چکینمکله مکلف اولدقلری کبی بر بریله ایی کچینمکله مکلفدرلر . . انسانلرك بری بری ایله انسیت، الفت ایده‌رك خوشجه کچینمه‌لرینه و بری برینه ایی معامله ایده‌رك نزاکت کوسترمه‌لرینه حسن معاشرت دینور . بر عائله ایچنده حسن معاشرت اولورسه ، او عائله‌نك اوجاغی معمور اولور . بر کوی خلق ویا قصبه خلقی بر بریله حسن معاشرت ایدرلرسه، او کوی، او شهر معمور اولور . خلق بر بری ایله حسن معاشرت ایتمزلرسه ، اویر محو و خراب اولور .

کچیمسزلك قوله‌را کبیدر ، نره‌یه کیره‌رسه اوراسنی قوروتور . بر مکتبه کیررسه بر صنف طلبه‌سی آراسنه کیررسه ، او مکتبی پریشان ایدر . ملت آراسنه کیررسه اونلری محو ایدر . سرایلره کیررسه اونلری خرابه‌یه چه‌ویرر . حسن معاشرت، هر کسك، کندینه عائد وظیفه‌یی باشقاسنه براقمسزین یاپماسی ایله تأمین اولونور. غرضکارلق ، کبرلیلك ، خودبینلك اولان یرده حسن معاشرت اولماز . تواضع ، نزاکت ، محبت ، حرمت ، صمیمیت اولان یرده حسن معاشرت اولور و بویله انسانلر ترقی ایدر ، معمور اولور و مسعود اولور .

فقط حسن معاشرت (یعنی أیی کچیملی اولمق) یالکز بوقادار دکلدر . انسانلرك بربرینه یاردیم ایتمه‌لری ، ضعیفلری کوزه‌تمه‌لری، حرب معلوللرینه معاونت ایتمه‌لری‌ده حسن معاشرت دیمکدر ، اسلام دیننده زنکینلر ، فقیرلره ، قویلر ، عاجزلره دائما یاردیم ایله مکلفدرلر.

فقیرلرك و معلوللرك دیله‌نمه‌لری مسلمانلر ایچون عاردر . أیی مسلمانلر ، فقیرلرك و مسکینلرك دیلنمه‌لرینه میدان ویرمز . اونلری باقمق ایچون کندی آرالرنده بر تساند وجوده کتیریرلر. کویلرده، قصبه‌لرده فقیرلره باقمق و فقیر عائله‌لرك کوچوك چوجوقلرینه یاردیم ایتمك ، کویلرك و قصبه‌لرك اهالیسنه فرضدر .

شهرلیلرده حمایهٔ اطفال ، دارلعجزه کبی یرلره اعانه ویرمکه و اونلرله علاقه‌دار اولمغه مجبوردرلر . بو کبی ایشلره باقان یرلرك اهالیسی دائما مرفه واو یرلر دائما معمور اولور .

دینمزك بزه صدقه ویرمکی امر ایتمه‌سی بو کبی شیلر ایچوندر . صدقه‌دن مقصد فقیرلری دیلنجیلکه آلیشدیرمق دکلدر ، دیلنجیلك الك فنا شیدر . فقط خلق ، فقیرلرینه باقمازلر ، معلول اولانلر دیلنمکه مجبور قالیرلرسه ، بونك مسئولیتی فقیره دکل ، اونك منسوب اولدیغی جمعیته‌در . بالخاصه زنکینلر ، بو کبیلرینه باقمغه دیناً مجبوردرلر. زکات بونك ایچون امر ایدلمشدر . زکات و صدقه کبی دینمزك امر ایتدیکی شیلر ، بو کبی ایدکلری یاپمق ایچوندر .

تعاون و تساند، صدقه وزكات

پیغامبریمز زماننده ویرکی یرینه خلقدن زكات طوپلانیردی . شـیمدی زكات یرینه حكومت ویركولر آلمقده‌در . حكومته ویركولریمزی سـه‌وه سه‌وه ویرمك و حكومتك حقندن بر شی كیزله‌مه‌مك هپمزه فرضدر .

حكومت ، انسانلرك ثروتنك بعض قسملرندن ویركی آلماز . تجارت اشیاسندن قویونلردن ویركی آلیر . بونلر زكات یرینه كچر . فقط بر انسانك كیسه‌سنده و یا قاصاسنده برچوق پاراسی و ثروتی وار . بوندن حكومت برشيء آلمادیغی ایچون زنكینلرك بو كبی ثروتلرینك زكاتی بولوندقلری یرلرده ، فقراپرور جمعیتلرینه ویرمكله مكلفدرلر . دینمزك امر ایتدیكی زكات بودر . زكاتی ویره‌ن زنكینلره ، جناب الله یاردیم ایدر . اونلرك ثروتی آرتار ، زكاتی ویرمه‌ین ، فقرایی و خیر ایشلرینه چالیشان جمعیتلری ، كوزه‌تمه‌ین زنكینلر ، هم كندی اعتبارلرینی قاچیریرلر ، هم‌ده الله عندنده مقبول اولمازلر . بایراملرده فقیرلره صدقهٔ فطر ویرمك اونلری بویله كوزل و سه‌ویملی كونلرده محروم ایتمه‌مك ایچوندر . قربان بایرامنده قربان كسمك ؛ فقیرلری سه‌ویندیرمك و اونلره أت یدیرمك ایچوندر . كرك صدقهٔ فطرك و كرك قربانك دها پك چوق فایداسی واردر . فقط بز بونلری فایداسندن دولایی دكل پیغامبریمزك ایچون یاپارز .

دیڭز بره دائما بربریمزه یاردیم ایتمکی، تعاون وتساندی امر ایدر

اسلام دیننده تعاون و تساند اك بویوك اساسلرندندر .

تعاون ، انسانلرك بربرینه یاردیم ایتمه‌لری ، زنگینلرك فقیرلری کوزتمه‌لری و هر یرده کوچوك جمعیتلر تشکیل ایده‌رك معلوللری، مسکینلری حمایه ایتمه‌لری‌در .

تساند انسانلرك بربرینه دایانارق ترقی ایتمه‌لری‌در . مثلا بر شرکت یاپمق ، انسانلرك کندی آرالرنده وظیفه‌لرینی آییرمق ، بر تساندر . چفتجینك دمیرجی‌یه، دمیرجینك قوندوراجی‌یه، قوندوراجینك مارانغوزه احتیاجی واردر . هر کوی و یا قصبه خلقی ، کندی کوینده صنعتکاری حمایه ایتمه‌سی ایشنی اوکا یاپدیرماسی لازمدر . بو صورتله خلق بربرینه تعاون و بربریله تساند ایده‌رك کچینیرلر و مملکتلری معمور اولور . قومشولرینه یاردیم ایتمك ، اختیارلره حرمت ایتمك هپمزك وظیفه‌سی‌در . بوتون بونلر تساند و تعاون اساسلرنده داخلدر . قرآن کریمده جناب الله ، ایلکه یاردیم ایدك بویورمشدر . بربریمزه دایانمق و بربریمزی قورومق صورتیله مملکتمزی معمور ایدر و شرفمزی آرتدیررز . بونك ایچون تعاون و تساند ، اك قیمتلی ایکی اساسدر . بونلری ایجه بیله‌رك چالیشالم .

حج امری ، دیگر فرضلر

اسلام دیننده‌کی تعاون و تساند اساسلرینه عائد فرضلردن

بریسی‌ده حج‌در . حج مختلف مملکتلرده‌کی مسلمانلرك بر بریله طانیشمه‌لرینی و آکلاشمالرینی و آرالرنده ایجابنه کوره تساند حصوله کتیرمه‌لرینی تأمین ایده‌ر .

حج ، بوتون مسلمانلرك بر نقطه‌ده برلەشـەرك هپسنك بر قلب ایله، بر ایمان ایله، حرکت ایتدکلرینی، هپسنه حس ایتدیرر. پیغامبریمزك یاشادیغی مملکت واوراده وجوده کتیردیکی بویوك انقلابی خاطرلاتیر. وانسـان تننده یکیدن بر قوت ، عزم واراده ومسلمانلره قارشی محبت دویار ، حج ، اك بویوك معناده تسانددر .

بر انسان بوتون عمرنجه سیاحت ایتسه بوتون ، اسلام مملکتلری خلقنی کوره‌مز و اونلرك ترقیسی واحوالی حقنده فکر ایدینه‌مز . فقط حج مقصدیله بوتون مسلمانلر بر نقطه‌ده طوپلانیرلر و بر برینی طانیرلر. بر برینه تعاونده بولونمالری لزومنی آکلارلر. اوراده قوربان کسرلر ، فقیرلری اطعام ایدرلر، بر برلرینه ضـیافت ویره‌رك آرالرنده‌کی محبتی آرتیررلر . اورایه کیدنلر ، اسلام بویوکلرینك نطقلرینی دیکله‌رلر ، ایجابنده نطقلر ایراد ایدر . ومسلمانلری ارشاده چالیشیرلر . حج ، هم مال ایله ، بدن ایله اولان بر عبادتدر .

بونك ایچون ایکی طرفلی فایداسی واردر. بدنمزله یاپدیغمز عبادت جمعیته وقارده‌شلریمزه عائددر .

حج ، هم نماز، هم اوروج، هم زکات عبادتلرینی احتوا ایدر . آنجاق بوفرضك ایفاسـنده مشـکلات اولدیغی ایچون وقتی اولانلره وزنکین اولانلره عمرنده بر دفعه اولارق سنه‌نك معین وقتنده فرض ایدلمشدر . زکاتده سـنه‌ده بر دفعه اوروجده سـنه‌ده بر دفعه‌در .

هر کونکی عبادتمز ، نمازدر . وهر کون اللهی خاطرلامامز ، دنیا ایشلرندن بر پارچه آزاده قالارق معنوی حیاتمزی دوشونمه‌مز وصوکرا داها بویوك بر قوتله دنیا ایشنه صارلمغه عزم ایتمه‌مز ، نمازسایه‌سنده‌اولور . آزاده‌دیکلنمکسزین، آزاده معنویاتی‌دوشونمکسزین کاملاً دنیا ایله مشغولیت، انسانه بیقغینلق ویرر. بونلر دینمزك عمله ، ایشه عائد اولان امرلریدر . بونلری سه‌وه سه‌وه یاپالم . بونلری یرینه کوتوره‌نلر سلامت بولورلر .

دینمزك اساسلرینك خلاصه‌سی

اسلام دینی بزه هرنه‌یی امر ایتمش ایسه اونده چوق فایدالر واردر . اونلری سه‌وه سه‌وه یاپارز . نماز ، اوروج ، حج ، زکات اسلام دیننك امر ایتدیکی شیلرك باشنده‌در . بونلر عبادتدر . انسانك قلبنك تمیز اولماسنی وایشلرینك دوزکون اولماسنی تأمین ایدر.

اسلام دیننك برده قلبه‌عائد اساسلری واردرکه بوده ، اللهه‌ایمان پیغمبرلره ایمان وآخرته ایماندر . بونلر ، انسانلرك خلاصنی ، ایلشمه‌سنی ونورلانماسنی تأمین ایدر .

اسلام دیننك اساسلرینی بیلوب یاپان انسان بختیاردر . دنیاده وآخرتده معمور ومسعود اولور . أیی انسان اللهك امرلرینه اطاعت ایدر . پیغامبریمزی سه‌وه‌ر وهرسوزینی دیکلر . بویوکلره حرمت ایدر . آنایه بابایه اطاعت ایدر وجمعیته ؛ ملته نافع اولور . مملکتنه ، وطننه صادق اولور . انسانلرده اك زیاده ؛ الله سه‌وکیسی ؛ ملت سه‌وکیسی ؛ وطن سه‌وکیسی اولمالیدر . حقیقی انسان وکامل مسلمان

بوتون مالنی ؛ ملکنی ؛ دینی ، وطنی ، ملتی اوغرنده فدا ایدر .
ابوبکرالصدیق ، عمر ، عثمان هپ کندی مالنی ، ملتی اوغرنده، دینی
اوغرنده، فدا ایتدیلر . پیغامبریمز زماننده زنگینلر بوتون ماللرینی
ویردیلر. فقط بوفدا کارلقلری ایله بوتون انسانلره سلامت وسعادت
یولنی آچدیلر . بزده بوکبی انسانلری دائما خیر ایله یاد ایده‌رز .
بونلرهپ بزه‌درسدر . اونلر چالیشدیلر ، کیجه کوندوز دورمادیلر،
مال ویردیلر ، جان ویردیلر ، فقط بشره سعادت گتیردیلر . بزده
اونلرك قیمتلرینی بیله‌لم . کندیمزده اونلرکبی اولمایه چالیشالم .
ایجابنده دینمز ووطنمز ایچون مالمزی، جانمزی فدا ایده‌لم . بوروحی
طاشیان انسانلرك آرقاسی یره کلمز . بوصورتله ، بوایمان ایله حرکت
ایده‌ن انسانلر ، دائما موفق اولورلر . بودرسلره دقت ایده‌رسه‌ك
سعادت وسلامتك یولنی اوکره‌نمش اولورز .

اسلام‌دیننك قیمتنی بیله‌لم . دینمزك امرلرینی دیکله‌یه‌لم، اساسلرینه
صادق اولالم :

بوصورتله حرکت ایده‌رسه‌ك مملکتمزه ، هم دینمزه خدمت
واللهزه اطاعت ایتمش اولورز . اللهده بزی سه‌وه‌ر ، ملتمز نظرنده
مقبول ومحترم اولورز . بویله حرکت ایده‌ن انسانلرك مملکتی معمور
وملتی مسعود اولور .

جناب الله موفقیت احسان یله‌سین

تکرارلاما

انسانلر نه کبی شیلرله مکلفدرلر . حسن معاشرت نه دیمکدر ؟

حسن معاشرتك نه کبی فایدهلری واردر ؟ معاشرتسزلکك نه کبی فنالقلری واردر؟ فقیرلره یاردیم ایتمك ایچون ناصل بر تساندە احتیاج واردر . بوتساندی، کویلیلر نەصورتله شهرلیلر نەصورتله یاپمالیدرلر؟ دینمز نیچون صدقەیی امر ایتمشدر ؟ زکاتی نیچون امر ایتمشدر .

پیغامبریمز زماننده ویرکی ناصل تحصیل ایدیلیردی ؟ حکومتك ویرکوسنی آلدیغی اشیادن زکات نیچون ویریلیر ؟ بایراملرده نیچون فقیرلره یاردیم ایدیلیر ؟ بز عبادتلری فایدەسندن دولایی یاپارز ؟ تعاون نه دیمکدر ؟

تساند نه دیمکدر ؟ بونلرك نه کبی فایدهلری واردر، قرآن کریمده بوخصوصده نه بویورولمشدر .

حج نه دیمکدر ؟ حجده تعاون و تساند وارمیدر ؟ حجك نه کبی فایدهلری واردر؟ هم مال ایله، هم بدن ایله عبادت نەدیمکدر ؟ دورت فرضك فایدهلری نەلردر؟ نمازك فایدەسی حقنده نەلر دوشونورسکز؟ اسلام دینینك عمله عائد اساسلری هانکیلریدر ؟ اسلام دینینك قلبه عائد اساسلری نەلردر ؟ اسلام دینینك کوزەتدیکی اساسلرك خلاصەسی نەلردر ؟ .

صوڭ

